

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ĐỒ TRỌNG THỂ

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ CỦA HIỆU TRƯỞNG
ĐỐI VỚI CÔNG TÁC CHỦ NHIỆM LỚP
Ở CÁC TRƯỜNG THPT TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 60.14.05

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. HOÀNG HOA CƯỜNG

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu trích dẫn đều có nguồn gốc rõ ràng, các kết quả trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố ở bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận văn

Đỗ Trọng Thế

LỜI CẢM ƠN

Em xin chân thành cảm ơn **TS. Hoàng Hoa Cương**, người thầy kính yêu đã hết lòng giúp đỡ em hoàn thành luận văn có kết quả.

Em xin chân thành cảm ơn tất cả các Giáo sư, Phó Giáo sư, Tiến sĩ, các thầy giáo, cô giáo của Khoa Tâm lý - Giáo dục, Khoa Quản lý giáo dục, Phòng Quản lý Khoa học trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, trường Đại học Sư phạm Hà Nội đã tận tình giảng dạy, tạo điều kiện thuận lợi cho em trong quá trình học tập, nghiên cứu, hoàn thành chương trình học tập của khoá học.

Tôi xin chân thành cảm ơn Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Ninh, Ban giám hiệu, Hiệu trưởng và giáo viên các trường THPT Quảng La, THPT Hoàn Bồ huyện Hoàn Bồ; trường THPT Đông Thành, trường THPT Bạch Đằng thị xã Quảng Yên; trường THPT Bãi Cháy, trường THPT Ngô Quyền thành phố Hạ Long - tỉnh Quảng Ninh, các đồng nghiệp đã giúp tôi hoàn thành khoá học và luận văn.

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn tập thể anh chị em lớp Thạc sĩ Quản lý giáo dục khoá 18 Quảng Ninh đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Quảng Ninh, tháng 2 năm 2012

Tác giả

Đỗ Trọng Thế

MỤC LỤC

Mục lục.....	i
Ký hiệu các chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng, hình.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Giới hạn của đề tài	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	3
8. Đóng góp mới của đề tài	4
9. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	6
1.1. Quản lý nhà trường.....	6
1.1.1. Khái niệm nhà trường	6
1.1.2 Quản lý nhà trường.....	7
1.2. Quản lý trường học và quản lý công tác chủ nhiệm lớp của hiệu trưởng.....	8
1.2.1. Những nguyên tắc quản lý trường học.....	8
1.2.2. Đối tượng quản lý của hiệu trưởng trường THPT	11
1.2.3. Mục tiêu quản lý của hiệu trưởng trường THPT	13
1.2.4. Chức năng quản lý và nội dung công tác quản lý của hiệu trưởng trường THPT	15
1.2.5. Nội dung quản lý của hiệu trưởng đối với công tác chủ nhiệm trường THPT	17
1.3. Giáo viên chủ nhiệm.....	20
1.3.1. Vị trí và chức năng của giáo viên chủ nhiệm.....	20

1.3.2. Nội dung và phương pháp công tác của giáo viên chủ nhiệm với tập thể học sinh	21
1.3.3. Nội dung và phương pháp công tác của giáo viên chủ nhiệm với các giáo viên khác, hội cha mẹ học sinh.....	26
1.3.4. Xây dựng kế hoạch công tác của giáo viên chủ nhiệm.....	30
<i>Kết luận chương 1</i>	32
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ CÔNG TÁC CHỦ NHIỆM LỚP CỦA HIỆU TRƯỞNG CÁC TRƯỜNG THPT TỈNH QUẢNG NINH.....	33
2.1. Khái quát về điều kiện địa lý, tự nhiên, dân số và kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ninh.....	33
2.1.1. Vị trí địa lý	33
2.1.2. Điều kiện tự nhiên và điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ninh	33
2.2. Tình hình phát triển giáo dục và đào tạo.....	39
2.2.1. Mạng lưới, quy mô trường lớp.....	39
2.2.2. Chất lượng giáo dục và đào tạo.....	41
2.2.3. Công tác xây dựng đội ngũ, xây dựng cơ sở vật chất, kinh phí đầu tư cho giáo dục của tỉnh Quảng Ninh	44
2.2.4. Công tác quản lý, chỉ đạo của Sở Giáo dục và Đào tạo	46
2.3. Thực trạng công tác chủ nhiệm của hiệu trưởng trường THPT tỉnh Quảng Ninh.....	49
2.3.1. Nhận thức của cán bộ và giáo viên về công tác chủ nhiệm trong các trường THPT tỉnh Quảng Ninh.....	49
2.3.2. Nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về vai trò của giáo viên chủ nhiệm.....	50
2.3.3. Nhận thức của giáo viên về nội dung công tác chủ nhiệm	53
2.3.4. Thực trạng về phẩm chất và năng lực của giáo viên chủ nhiệm trường THPT tỉnh Quảng Ninh.....	57

2.3.5. Thực trạng về chế độ của giáo viên chủ nhiệm	65
2.4. Thực trạng quản lý của hiệu trưởng đối với công tác chủ nhiệm lớp trong các trường THPT tỉnh Quảng Ninh	66
2.4.1. Những biện pháp quản lý công tác chủ nhiệm lớp của hiệu trưởng trường THPT ở Quảng Ninh đã thực hiện	66
2.4.2. Hiệu quả các biện pháp quản lý của hiệu trưởng với công tác chủ nhiệm trong các trường THPT tỉnh Quảng Ninh	70
2.4.4. Những thuận lợi, khó khăn của hiệu trưởng trong quản lý công tác chủ nhiệm ở trường THPT tỉnh Quảng Ninh	71
<i>Kết luận chương 2</i>	73
Chương 3. MỘT SỐ BIỆN PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ CỦA HIỆU TRƯỞNG ĐỐI VỚI CÔNG TÁC CHỦ NHIỆM Ở TRƯỜNG THPT TỈNH QUẢNG NINH	74
3.1. Cơ sở của việc đề xuất các biện pháp	74
3.1.1. Cơ sở lý luận	74
3.1.2. Cơ sở thực tiễn	74
3.2. Biện pháp tăng cường quản lý của hiệu trưởng đối với công tác chủ nhiệm lớp trong các trường THPT tỉnh Quảng Ninh	75
3.2.1. Biện pháp 1	75
3.2.2. Biện pháp 2	78
3.2.3. Biện pháp 3	81
3.2.4. Biện pháp 4	83
3.2.5. Biện pháp 5	86
3.2.6. Biện pháp 6	90
3.2.7. Mối quan hệ các biện pháp	93
<i>Kết luận chương 3</i>	95
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	96
1. Kết luận	96
2. Khuyến nghị	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO	102

KÝ HIỆU CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BCHTW	: Ban chấp hành trung ương
CCGD	: Cải cách giáo dục
CHTW	: Chấp hành trung ương
CNTT	: Công nghệ thông tin
CSVN	: Cộng Sản Việt Nam
ĐHSP	: Đại học sư phạm
DS-KHHGD	: Dân số - kế hoạch hóa gia đình
ĐTB	: Điểm trung bình
GD&ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GD-ĐT	: Giáo dục - Đào tạo
GDTX	: Giáo dục thường xuyên
GV	: Giáo viên
GVCN	: Giáo viên chủ nhiệm
HĐBT	: Hội đồng bộ trưởng
HĐND	: Hội đồng nhân dân
QLGD	: Quản lý giáo dục
TCCN	: Trung cấp chuyên nghiệp
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
TNCS	: Thanh niên cộng sản
TNTP	: Thiếu niên tiên phong
UBND	: Ủy ban nhân dân
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH

Bảng 2.1: Quy mô phát triển giáo dục và đào tạo Quảng Ninh năm 2007 và năm 2011	40
Bảng 2.2: Kết quả khảo sát ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về công tác giáo viên chủ nhiệm	50
Bảng 2.3: Kết quả khảo sát về nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên đối với vai trò của chủ nhiệm.....	51
Bảng 2.4: Nội dung công việc của giáo viên chủ nhiệm	54
Bảng 2.5: Nội dung đánh giá về phẩm chất của GVCN	58
Bảng 2.6: Nội dung đánh giá về năng lực của GVCN.....	62
Bảng 2.7: Các biện pháp quản lý công tác chủ nhiệm của hiệu trưởng.....	67
Bảng 2.8: Khảo sát việc quản lý của hiệu trưởng với công tác GVCN	70
Bảng 3.1: Kết quả đánh giá mức độ cần thiết của 6 biện pháp đề xuất	94
Hình 3.1: Sơ đồ biểu diễn mối quan hệ giữa các biện pháp đề xuất.....	93

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Chủ nhiệm lớp là một trong những hoạt động giáo dục quan trọng chủ yếu trong nhà trường trung học phổ thông (THPT). Giáo viên chủ nhiệm thay mặt hiệu trưởng quản lý một lớp nhằm thực hiện các mục tiêu giáo dục đề ra, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục các hoạt động trong một lớp học. Để hoạt động này mang lại hiệu quả cao, không chỉ có sự nỗ lực của đội ngũ giáo viên chủ nhiệm mà cần phải có sự quản lý, chỉ đạo của Ban giám hiệu mà trực tiếp là của hiệu trưởng nhà trường. Vì vậy, nếu hiệu trưởng triển khai linh hoạt và sáng tạo các biện pháp tổ chức, quản lý công tác chủ nhiệm sẽ góp phần quan trọng vào việc nâng cao hiệu quả của công tác này.

Hiện nay, hiệu trưởng các trường THPT ở tỉnh Quảng Ninh đã tăng cường các biện pháp quản lý, đã có những đổi mới nhất định về quản lý công tác chủ nhiệm. Những biện pháp quản lý công tác chủ nhiệm mà các hiệu trưởng đã áp dụng vào hoạt động quản lý của mình chủ yếu là do kinh nghiệm bản thân và tự học hỏi. Do số hiệu trưởng các trường THPT trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh chưa qua đào tạo dài hạn về công tác quản lý nhà trường còn chiếm một tỷ lệ cao, trong công tác quản lý điều hành các hoạt động của nhà trường nói chung và công tác giáo viên chủ nhiệm nói riêng của các đồng chí hiệu trưởng vẫn không thể tránh khỏi những hạn chế. Do ảnh hưởng của nền kinh tế thị trường, do việc tổ chức giáo dục đạo đức học sinh trong nhà trường còn nhiều hạn chế, công tác chủ nhiệm lớp của giáo viên còn thiếu kinh nghiệm. Mặc dù, các nhà quản lý giáo dục hiệu trưởng đã có những biện pháp chỉ đạo công tác chủ nhiệm, song các biện pháp còn ít, chưa phát huy hiệu quả nên trong các nhà trường hiện nay, chất lượng giáo dục, giáo dục đạo đức học sinh còn có nhiều tồn tại.

Chính vì vậy, việc nghiên cứu lý luận và thực tiễn hoạt động quản lý công tác chủ nhiệm lớp của hiệu trưởng các trường THPT Tỉnh Quảng Ninh nhằm đề ra các biện pháp quản lý đồng bộ, có tính khả thi cao, phù hợp với sự phát triển của giáo dục trong thời kỳ đổi mới là vấn đề cấp thiết cần sớm được nghiên cứu và làm sáng tỏ.

Xuất phát từ cơ sở lý luận và thực tế trên, tôi chọn đề tài nghiên cứu: ***“Biện pháp quản lý của hiệu trưởng đối với công tác chủ nhiệm lớp trong các trường THPT tỉnh Quảng Ninh”*** với mong muốn đóng góp một phần nhỏ bé công sức của mình vào việc xác định hệ thống các biện pháp quản lý nhà trường, đặc biệt là các biện pháp quản lý công tác chủ nhiệm của hiệu trưởng các trường THPT tỉnh Quảng Ninh.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn quản lý của hiệu trưởng đối với công tác chủ nhiệm lớp ở các trường THPT tỉnh Quảng Ninh, đề xuất các biện pháp tăng cường quản lý của hiệu trưởng đối với công tác chủ nhiệm ở các trường THPT tỉnh Quảng Ninh, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Hoạt động quản lý của hiệu trưởng đối với công tác chủ nhiệm lớp của giáo viên trường THPT tỉnh Quảng Ninh.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Các biện pháp quản lý công tác chủ nhiệm lớp của hiệu trưởng các trường THPT tỉnh Quảng Ninh.

4. Giả thuyết khoa học

Việc quản lý công tác chủ nhiệm lớp của hiệu trưởng các trường THPT tỉnh Quảng Ninh những năm qua đã được tiến hành có kế hoạch và đã mang